

تصاویر ماهواره‌ای نشان می‌دهد طوفان‌های جدید گرد و خاک نتیجه مستقیم سدسازی ترکیه روی دجله و فرات است

خشک شدن «فرات» به تغییر اقلیم در «زاگرس» انجامید

محمّدطالب‌حیدری
کارشناس هواشناسی

یک خبرگزاری در ترکیه اخیراً مطلبی با مضمون پاسخ علمی درخصوص سدهای ترکیه و تأثیر آن بر ایجاد آلودگی هوا، طوفان‌های شن و ریزگردها منتشر کرده است. در این مطلب طوفان‌های بسیار مخرب و مشکل‌زای گردوخاک در آسیای جنوب‌غربی و بویژه بین‌النهرین و زاگرس را بدون ارتباط با سدهای دجله و فرات دانسته و آن را به تغییر کاربری اراضی کشاورزی و رها شدن زمین‌های زراعی ارتباط داده است. البته این موضوع دارای جوانب مختلف و گسترده هواشناسی، آب‌شناسی و زمین‌شناسی و نیز حقوقی است. بنابراین این نوشته مختصر تنها فتح‌بانی است بر اثبات این موضوع که اتفاقاً سدهای بسته شده روی فرات و سپس دجله دارای نقش اساسی و اصلی در ایجاد این بلای نحس و آزاردهنده و بسیار مضر نه تنها برای ده‌ها میلیون ساکن بین‌النهرین و زاگرس بلکه برای کل زیست‌بوم منطقه است.

■ طوفان‌های گردوخاک به مثابه پدیده‌ای نوظهور متعاقب احداث سدهای ترکیه
در ۲۰سال اخیر ساکنان صفحات غرب و جنوب‌غرب ایران به‌تدریج شاهد پدیده‌ای بی‌سابقه شدند که در رسانه‌ها نام ریزگرد را به خود گرفت. ورود گاه به گاه حجم عظیمی از گرد و خاک از خارج از کشور به هوای پاک منطقه به حدی است که مانع رسیدن تابش خورشید به سطح زمین گشته و تنفس را دشوار می‌کند. همچنین دید افقی را از حد طبیعی آن که ۱۰هزار متر و بیش‌تر است به کمتر از ۱۰۰متر و حتی ۵۰متر می‌رساند. این شرایط هوا را که اصلی‌ترین ماده حیاتی تمام جانداران است، سخت آلوده و غیرقابل استفاده کرده و می‌کند.

■ چرا این پدیده خطرناک مورد اهمال دولت‌های ۲۰سال اخیر قرار گرفت؟
این پدیده از همان شروع با تصاویر ماهواره‌ای قابل رصد بود و هواشناسان به‌خوبی منشأ کانون‌های فورانی و بحرانی آن را در بستر خشک شده فرات مشاهده می‌کردند اما به‌دلیل نوسان وقوع آن در ماه‌های سال و نیز کم و زیاد شدن وقوع آن در دوره‌های مرطوب و خشک هوا، همواره دولتمردان امیدوار می‌شدند که مشکل خودبه‌خود حل شود و مردم نیز در مشغولیت روزمره معمولاً فراموش می‌کردند که این پدیده نحس به ویژگی هوای منطقه تبدیل می‌شود. همچنین فناوری‌های روز موجود

در فاصله ۱۷ روز مانده به نخستین سالروز واژگونی اتوبوس خبرنگاران محیط‌زیست، اولیای دم مهشاد کرمی و ریحانه یاسینی خواستار رسیدگی به همه ابعاد این حادثه برای صدور رأی هستند. دوم تیرماه سال ۱۴۰۰ روزی سیاه برای جامعه رسانه‌ای کشور بود. در این روز اتوبوس خبرنگاران در بازگشت از نقهه واژگون شد که به فوت مهشاد کرمی – خبرنگار ایسنا – و ریحانه یاسینی – سردبیر ایرنا ۲۴ – و مصدومیت ۲۱ خبرنگار و عکاس دیگر انجامید. پدر مرحوم مهشاد کرمی به ایسنا می‌گوید: بر اساس نظر کارشناسی دوم راننده مقصر صد درصدی شناخته شده است، اما به مسائل جانبی هیچ توجهی نکرده‌اند. به‌عنوان مثال این اتوبوس ایمن بوده است یا نه؟ چون به نظر می‌رسد حتی وضعیت ظاهری اتوبوس مانند وضعیت صندلی‌ها و کمربند بررسی نشده است، علاوه بر آن باید مشخص شود چه کسی دستور حرکت در جاده فرعی را داده است؟ براساس گفته‌های سایر خبرنگاران اتوبوس ایراد داشته و مسیر یک ساعته را دو ساعت و نیم طی کرده و به خواست یکی از مسئولان برگزاری این سفر از جاده فرعی رفته‌اند و او اظهار کرده بود که مسیر را می‌شناسد و می‌بایست

درخواست اولیای دم مهشاد و ریحانه از قوه قضائیه:

بررسی تمام ابعاد پرونده

در فاصله ۱۷ روز مانده به نخستین سالروز واژگونی اتوبوس خبرنگاران محیط‌زیست، اولیای دم مهشاد کرمی و ریحانه یاسینی خواستار رسیدگی به همه ابعاد این حادثه برای صدور رأی هستند. دوم تیرماه سال ۱۴۰۰ روزی سیاه برای جامعه رسانه‌ای کشور بود. در این روز اتوبوس خبرنگاران در بازگشت از نقهه واژگون شد که به فوت مهشاد کرمی – خبرنگار ایسنا – و ریحانه یاسینی – سردبیر ایرنا ۲۴ – و مصدومیت ۲۱ خبرنگار و عکاس دیگر انجامید. پدر مرحوم مهشاد کرمی به ایسنا می‌گوید: بر اساس نظر کارشناسی دوم راننده مقصر صد درصدی شناخته شده است، اما به مسائل جانبی هیچ توجهی نکرده‌اند. به‌عنوان مثال این اتوبوس ایمن بوده است یا نه؟ چون به نظر می‌رسد حتی وضعیت ظاهری اتوبوس مانند وضعیت صندلی‌ها و کمربند بررسی نشده است، علاوه بر آن باید مشخص شود چه کسی دستور حرکت در جاده فرعی را داده است؟ براساس گفته‌های سایر خبرنگاران اتوبوس ایراد داشته و مسیر یک ساعته را دو ساعت و نیم طی کرده و به خواست یکی از مسئولان برگزاری این سفر از جاده فرعی رفته‌اند و او اظهار کرده بود که مسیر را می‌شناسد و می‌بایست

در فاصله ۱۷ روز مانده به نخستین سالروز واژگونی اتوبوس خبرنگاران محیط‌زیست، اولیای دم مهشاد کرمی و ریحانه یاسینی خواستار رسیدگی به همه ابعاد این حادثه برای صدور رأی هستند. دوم تیرماه سال ۱۴۰۰ روزی سیاه برای جامعه رسانه‌ای کشور بود. در این روز اتوبوس خبرنگاران در بازگشت از نقهه واژگون شد که به فوت مهشاد کرمی – خبرنگار ایسنا – و ریحانه یاسینی – سردبیر ایرنا ۲۴ – و مصدومیت ۲۱ خبرنگار و عکاس دیگر انجامید. پدر مرحوم مهشاد کرمی به ایسنا می‌گوید: بر اساس نظر کارشناسی دوم راننده مقصر صد درصدی شناخته شده است، اما به مسائل جانبی هیچ توجهی نکرده‌اند. به‌عنوان مثال این اتوبوس ایمن بوده است یا نه؟ چون به نظر می‌رسد حتی وضعیت ظاهری اتوبوس مانند وضعیت صندلی‌ها و کمربند بررسی نشده است، علاوه بر آن باید مشخص شود چه کسی دستور حرکت در جاده فرعی را داده است؟ براساس گفته‌های سایر خبرنگاران اتوبوس ایراد داشته و مسیر یک ساعته را دو ساعت و نیم طی کرده و به خواست یکی از مسئولان برگزاری این سفر از جاده فرعی رفته‌اند و او اظهار کرده بود که مسیر را می‌شناسد و می‌بایست

در فاصله ۱۷ روز مانده به نخستین سالروز واژگونی اتوبوس خبرنگاران محیط‌زیست، اولیای دم مهشاد کرمی و ریحانه یاسینی خواستار رسیدگی به همه ابعاد این حادثه برای صدور رأی هستند. دوم تیرماه سال ۱۴۰۰ روزی سیاه برای جامعه رسانه‌ای کشور بود. در این روز اتوبوس خبرنگاران در بازگشت از نقهه واژگون شد که به فوت مهشاد کرمی – خبرنگار ایسنا – و ریحانه یاسینی – سردبیر ایرنا ۲۴ – و مصدومیت ۲۱ خبرنگار و عکاس دیگر انجامید. پدر مرحوم مهشاد کرمی به ایسنا می‌گوید: بر اساس نظر کارشناسی دوم راننده مقصر صد درصدی شناخته شده است، اما به مسائل جانبی هیچ توجهی نکرده‌اند. به‌عنوان مثال این اتوبوس ایمن بوده است یا نه؟ چون به نظر می‌رسد حتی وضعیت ظاهری اتوبوس مانند وضعیت صندلی‌ها و کمربند بررسی نشده است، علاوه بر آن باید مشخص شود چه کسی دستور حرکت در جاده فرعی را داده است؟ براساس گفته‌های سایر خبرنگاران اتوبوس ایراد داشته و مسیر یک ساعته را دو ساعت و نیم طی کرده و به خواست یکی از مسئولان برگزاری این سفر از جاده فرعی رفته‌اند و او اظهار کرده بود که مسیر را می‌شناسد و می‌بایست

هورالعظیم در آستانه احتضار

این تصویر تلخ را جاده‌سازی شرکت‌های نفتی از هورالعظیم به جا گذاشته است. پیش از آن هم که وزارت نیرو سدهای متعددی روی رودخانه کرخه بست و نفس هورالعظیم به شماره افتاد تا به یکی از کانون‌های بحرانی ریزگرد داخلی تبدیل شود. تالاب‌ها را ریه سزمینی می‌دانند اما هورالعظیم تنها ریه خوزستان نبود. منبع ایجاد شغل و درآمد برای ساکنانش هم بود. هرچند گرد و غبار هورالعظیم تنها به آبادان و خوزستان محدود نمی‌شود و استان‌های اطراف را هم درگیر می‌کند اما سدسازی و جاده‌سازی شغل آبا و اجدادی محلی‌ها را هم از آنها گرفت. بومی‌ها از ماهی‌ها و پرندگان تالاب سهمی داشتند. ورود گردشگر به منطقه هم رنگ دیگری به سفره آنها داده بود. حالا خشک شدن تالاب به دلیل عدم پرداخت حقابه، شغل بومی کامیش داران را هم تهدید می‌کند. هورالعظیم در سال‌های اخیر، ۴۰هزار رأس گاو میش را تغذیه می‌کرد.

براساس گفته محمد جواد اشرفی مدیرکل حفاظت محیط زیست خوزستان در حال حاضر ۶۳ درصد از تالاب هورالعظیم آب دارد و با توجه به کاهش بارندگی و تنش آبی در بالادست حوضه کرخه، آبی که باید به هورالعظیم برسد جوابگوی نیازهای تالاب نیست و در صورت کشاورزی در حوزه کرخه در تابستان پیش‌رو بحران‌هایی همچون مرگ و میر آبیزان وجود دارد. دو سوم تالاب هورالعظیم در عراق قرار دارد. بخشی از آن در زمان جنگ تحمیلی توسط عراق خشک و به میدان مین تبدیل شد. بعد از آن هم سدسازی ترکیه نفس تالاب هورالعظیم را در عراق گرفت هرچند باوجود این اقدامات مخرب بخش عراقی حال بهتری نسبت به بخش ایرانی دارد.

■ سه‌شنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۱
■ سال بیست و هشتم
■ شماره ۷۹۲۵

زیست‌بوم

هوای «تنها یک زمین» را داشته باشیم

بینامیرعظیمی
مترجم

تنوع زیستی به موجودات زنده بی‌شمار – گیاهان و جانوران – و اکوسیستم‌هایی اطلاق می‌شود که در سیاره زمین وجود دارند. این سیستم‌ها همانند یک شبکه پیچیده رفتار کرده و عملکردهای فردی و جمعی خود را به طور یکپارچه مدیریت می‌کنند. در نگاهی دقیق‌تر تمامی گونه‌های گیاهی، جانوری و میکروارگانیسم‌ها، تنوع شگفت‌انگیز ژن‌ها در گونه‌های گیاهی و جانوری، اکوسیستم‌های متنوع نظیر بیابان‌ها، جنگل و... همگی بخشی از تنوع زیستی زمین به‌شمار می‌روند. اکوسیستم‌ها، در طول تاریخ قادر به تطبیق با شرایط متغیر محیطی و آب و هوایی هستند. اما امروزه با دخالت انسان و بهره‌برداری شتابان از منابع طبیعی، همگامی طبیعت با محیط انسانی دشوار شده و آن را تا مرز فروپاشی احتمالی کشانده است. طی سال‌ها، صدها گونه گیاهی و جانوری منقرض شده و به اعتقاد بسیاری از کارشناسان و عمدتاً به دلیل فعالیت‌های استعماری انسان روی کره زمین، حدود ۲۰ درصد از کل گونه‌های حیات در ۲۵ سال آینده منقرض خواهند شد.

واقعیت این است که تغییر اقلیم، یک فرایند طبیعی است که بی‌وقفه در طول قرن‌ها تا هزاره‌ها رخ داده و تأثیرش را بر اکوسیستم زمین گذاشته است. با این حال، به دلیل تأثیرات انسانی که تلفات قابل توجهی نیز بر محیط طبیعی داشته است، این فرایند طولانی به سرعت طی دهه‌های اخیر افزایش پیدا کرده است. این تغییر ناگهانی آب و هوا برای بسیاری از اکوسیستم‌ها در سراسر جهان فاجعه‌بار بوده و ساختار و عملکرد آنها را مختل کرده است.

تمامی اقیانوس‌های روی زمین، به شدت تحت تأثیر تغییرات آب و هوایی قرار گرفته‌اند. تغییرات آب و هوایی تأثیر طولانی مدتی بر تنوع زیستی ما داشته و در برخی موارد، از نقطه اوج نیز گذشته است. اثرات گرمایش جهانی و آلودگی در اقیانوس‌ها به جذب انرژی با سرعت بسیار بالاتری نسبت به ارگانیسم‌های مستقر در خشکی منجر شده و سرعت اسیدی شدن اقیانوس‌ها را دوچندان کرده است. این پدیده، مناطق مرده اقیانوسی را ایجاد کرده و مناطق وسیعی در امتداد خطوط ساحلی را فاقد حیات کرده است. علاوه بر این، این مناطق فاقد

حیات، مستقیماً بر زنجیره غذایی اقیانوس‌ها تأثیر گذاشته و حتی روند انقراض قریب الوقوع آنها را تسریع بخشیده است. اما مشکلات به همین جا ختم نمی‌شود، چرا که در نتیجه گرمایش زمین، آب اقیانوس‌ها گرم‌ا و انرژی بیشتری را جذب کرده و منبسط می‌شود. این فرایند همان چیزی است که به عنوان (تسریع اثر گلخانه‌ای CO۲) و گازهای متان منتشر شده از بخش صنعتی، از آن یاد می‌شود. این پدیده منجر به افزایش سطح آب دریا شده و خطر سیل و در برخی موارد غرق کامل جزایر کوچک را افزایش می‌دهد. این پدیده همه ساله هزاران گونه جزیره‌ای را از بین برده و اثرات مخربی را بر اکوسیستم این مناطق برجای می‌گذارد. این در حالی است که معاهدات جهانی همانند توافقنامه پاریس، بارها و بارها بر اهمیت کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای برای جبران آسیب‌های وارده بر محیط زیست تأکید کرده‌اند؛ اما آیا گوش شنوایی وجود دارد؟

تا زمانی که تلاش جدی برای کاهش و انطباق راهبردهای توسعه فعلی جهت پایدار شدن صورت نگیرد، امید چندانی برای نجات زمین وجود ندارد. ما برای نجات «تنها یک زمین» باید مراقب اعمال خود بوده و رفتار صحیح خود را در برخورد با طبیعت به فرزندانیمان بیاموزیم. یکی از ساده‌ترین راه‌ها برای نجات سیاره زمین، گسترش آگاهی در سطح فردی از طریق گفت‌وگو با خانواده، دوستان، همسایگان، فرزندان است. بهتر است از وسایل نقلیه الکتریکی استفاده کرده یا گاز طبیعی فشرده CNG را برای وسایل نقلیه خود انتخاب کنیم. همچنین از پلاستیک به‌عنوان یکی از حیاتی‌ترین اجزای بدیختی سیاره زمین، اجتناب کرده و از حمل بطری یا کیسه‌های پلاستیکی خودداری کنیم.

در حقیقت نسل‌های آینده نیازمند رویکردی متفکرانه به محیط زیست و همچنین درک این موضوع است که بشر و محیط زیست باید در کنار یکدیگر در تعامل با هم باشند. تنها در این صورت است که تنوع زیستی تقویت شده و تغییرات آب و هوایی کاهش پیدا می‌کند. از سویی دیگر تصمیمات فردی می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر محیط زیست، تنوع زیستی و تغییرات آب و هوا داشته باشد. بهتر است در هفته محیط زیست، به یاد داشته باشیم که «تنها یک زمین» وجود دارد؛ بیاییم متعهد شویم که سبک و سیاق زندگی خود را هوشمندانه، پایدار، متفکرانه و در تعامل پایدار با طبیعت و محیط زیست انتخاب کرده و با این روش از «تنها یک زمین» محافظت کنیم.

ایرنا- احمد تجری، مدیرکل سرمایه‌گذاری، زیرساخت‌ها و مناطق نمونه گردشگری وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی گفت: یک ایرانی مقیم امارات برای ایجاد مجتمع گردشگری در شهرستان لارستان استان فارس ۸ میلیون دلار سرمایه‌گذاری می‌کند. **ایسنا- فرامرز پارسى**، معمار و مرمنگر بناهای تاریخی گفت: اضافه یا کاستن از بنای تاریخی در طول مرمت، جعل کردن است و دیگر مرمت نیست. این موضوع هم نوعی تخریب است و قطعاً مرمت نیست. با این جعل اطلاعات غلطی به آیندگان می‌دهیم. **ایرنا- غلامرضا محمدپور**، عضو هیات علمی پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی با اشاره به نقش پلانکتون‌ها و فیتوپلانکتون‌ها در زنجیره زیستی محیط‌های آبی گفت: در هر نقطه‌ای که پلانکتون‌ها حضور دارند، ماهیان بزرگ‌تر، نهنگ‌ها و سایر آبیزان را به سوی خود می‌کشند از این‌رو حفاظت از آنها بسیار حائز اهمیت است چون ۳۰ درصد از

بارش‌های کل کره زمین به‌دلیل وجود فیتوپلانکتون‌ها است. **تسنیم- علی بیت‌اللهی**، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات راه و شهرسازی گفت: در پایش‌های خود در استان گلستان، مشاهده کردیم که در کنار خلیج گرگان درخ فرونشست ۲۲ سانتی‌متر در ثبات ثبت شده که ثبت این آمار آن هم در کنار دریا بسیار عجیب است. **ایرنا- فرهاد قلی‌نژاد**، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان بوشهر گفت: تأمین بودجه احداث و توسعه تصفیه‌خانه پساب شهرهای ساحلی این استان باید در بخش ملی بررسی و انجام شود. هم اکنون تنها شهرهای بوشهر، دیلم و گناوه تصفیه‌خانه پساب‌های شهری دارند و فاضلاب دیگر شهرهای ساحلی این استان تصفیه نمی‌شود و با ورود به خلیج فارس محیط زیست دریایی را تهدید می‌کند.

ایرنا- سلیمانی آرخی، فعال محیط‌زیست گنبد کاووس گفت: وضعیت تالاب‌های ساگانه واقع در شمال این شهرستان از نظر میزان آب موجود بحرانی است و حاشیه‌نشینان این ذخیره‌گاه طبیعی دغدغه‌مند تشدید خشکسالی هستند که نتیجه آن مشکلات معیشتی و در نهایت مهاجرت خواهد بود.

■ نقش شبه‌قاره‌ای دجله و فرات

هر کشوری مجاز است روی رودخانه‌های جاری در کشور خود سد ببندد اما لازمه احداث هر سدی رعایت قیود برآمده از مطالعات زیست‌محیطی آن سد در سرتاسر حوضه پایین‌دست آن تا مداخل ریزش به دریا‌های آزاد است. به‌نظر می‌رسد که مطالعات زیست‌محیطی برای سدهای ترکیه برای برآورد کل تبعات منفی آنها در خارج از مرزهای ترکیه با صورت نگرفته یا به آن اعتنا نشده است. رودخانه‌هایی مانند دجله و فرات دارای وزن و نقش شبه‌قاره‌ای هستند و روا نیست تبعات منفی تغییر رفتار آنها برای همسایگان دور و نزدیک نادیده گرفته شود. تنها راه خلاصی از این معضل شوم و مردم‌آزار، هماهنگی برادرانه دولت‌های مستقر در این زیست‌بوم مشترک و یکپارچه است. در واقع با قبول بازبینی تبعات منفی این سدها و اهتمام برای حل آن و از جمله تأمین حقابه‌های سیلابی دشت‌های عراق و سوریه از طرف ترکیه، عراق و سوریه در فرات و ایران و ترکیه در دجله است. تبعات منفی این سدها حتی در بیرون از مرزهای ترکیه به‌تدریج دامن خود آن کشور را هم خواهد گرفت کم‌اینکه ننگه آخر آنکه بهتر است همه کشورها به بازنگری گرد و خاک فراتی به سمت شمال و ترکیه رفت. اطلاعات دید افقی موجود در آمار بلندمدت ایستگاه‌های منطقه، حتی حافظه تاریخی بیشتر ساکنین ۲۰سال به بالای منطقه هم تأیید خواهند کرد که این طوفان‌ها تنها پس از احداث سدهای ترکیه شروع شده‌اند.

این ویژگی طبیعی بر توده هواهای جنوبی و غربی بر آمده از اقیانوس هند و دریای مدیترانه کنشی فعال داشته و منجر به منطقه جبهه‌زایی در شمال عراق می‌شود که بارندگی‌های ناشی از این جبهه‌ها حوضه‌های آبریز این رودخانه‌ها را تغذیه و تأمین می‌کند. بنابراین زیست‌بوم منطقه وسیع آسیای جنوب‌غربی و بویژه زاگرس و بین‌النهرین زیست‌بومی یکپارچه و غیرقابل انفکاک است. این نکته ثابت می‌کند که به‌رغم نداشتن مرز مشترک بین ایران و فرات در نتیجه این یکپارچگی زیست‌بوم منطقه چگونه با تغییر رفتار یک عنصر مهم چون فرات رفتار سایر عناصر سامانه و از جمله تعادل هزاران ساله خاک و باد و آب و نیز اقلیم منطقه دچار تغییر می‌شود. باید توجه داشت که سیلاب‌های خیزش‌ی فرات تا قبل از دهه ۸۰قرن گذشته میلادی هر ساله در ماه‌های آوریل و مه (اواسط فروردین تا اواسط خرداد) در مقیاس چند هزار مترمکعب در ثانیه بخش وسیعی از اطراف بستر خود را در سطح هزاران هزار هکتار زیر آب می‌برد و سبب مرطوب شدن گستره عظیمی اینجا میال و قرار بر اثبات جزئیات این موضوع خیزش‌های بهاری هم سفره‌های زیرزمینی منطقه را تغذیه کرده و هم آب مورد نیاز تعداد بی‌شماری مرداب و تالاب و حورهای عراق و سوریه را تأمین می‌کرد، این سازوکار توسط دجله هم کم و بیش در مقیاس کمتری نسبت به فرات صورت می‌گرفت. **■ تغییر اقلیم در زاگرس**

اما تغییر در رفتار این رودخانه‌ها نوعی تغییر

رسیدگی می‌شد، اما در شرایطی که حدود یک سال از بررسی پرونده می‌گذرد، قرار است یک جلسه رسمی رسیدگی برگزار شود. یاسینی در ادامه می‌گوید: با رئیس دادگستری ارومیه صحبت کردیم و قول دادند که سریع‌تر پیگیری کنند و ۲۱ خبرنگار دیگر به حق و حقوقشان برسند ولی تا آنجا که اطلاع نباید روند بررسی پرونده این قدر طول بکشد. یاسینی به وضعیت اتوبوس براساس شهادت خبرنگاران اشاره و اظهار می‌کند: اتوبوس خراب بوده است به گونه‌ای که مسیر یک ساعته را طی دو و نیم تا سه ساعت طی

